

Melchior Schildt i Danmark

En oversigt over tid og sted for hans ophold i årene 1626-1629¹

Christian Vestergaard-Pedersen

Blandt de mange udenlandske musikere ved Chr. 4's hof var også den tyske organist Melchior Schildt (herefter M.S.).

I så at sige enhver omtale af ham i denne sammenhæng møder man i geografisk henseende kun en summarisk omtale af hans besøg, idet det hedder, at han var i Danmark eller i København. Og mht. hans titel og stilling er de anvendte betegnelser kun delvis i overensstemmelse med virkeligheden.

Ønsket om et nøjere kendskab til disse ting kan dog til en vis grad opfyldes, idet der findes konkrete vidnesbyrd i form af stedsangivelser og dokumenter.

Den lokalitet, man – vel især fra dansk side – kan savne, er Dalum Kloster ved Odense. Dog går man ikke forgæves til de to bøger, som Angul Hammerich har skrevet og som også denne artikel må hente stof fra. Men Hammerich nævner ikke København!²

Vidnesbyrd om M.S.'s rent fysiske tilstedeværelse på Dalum Kloster er

1. Denne artikel er en udvidet version af det pågældende afsnit i mine to radioforedrag i 1967 (illustreret med opførelse af samtlige kendte værker) i anledning af 300-året for Melchior Schildt's død. – Om hans ophold i Danmark også i 1634 se *The Clausholm Music Fragments*. Reconstructed and edited by Henrik Glahn and Søren Sørensen. Wilh. Hansen Musikforlag, København 1974, s. 34 ff og 18.
2. Angul Hammerich: *Musikken ved Christian den Fjerdes Hof*. Kbhvn. 1892, s. 81 ff. (I S.A.E. Hagens anmeldelse af denne bog i *Historisk Tidsskrift*, red. af C.F. Bricka, 6. Rk. 4. Bd., Kbhvn. 1892-94, nævnes Dalum ikke, men der gives en del flere oplysninger om M.S.) og sammes *Dansk Musikhistorie indtil ca. 1700*, Kbhvn. 1921, s. 162 f. En uheldig forenkling forekommer i den af H.St. Holbeck udgivne *Odense Bys Historie*, Odense 1926, hvor man s. 683 kan læse: ”... Melchior Schildt, der 1626-29 boede på Dalum Kloster . . .”. (Det kan her tilføjes, at M.S. ikke omtales i biskop C.T. Engelstofts *Odense Byes Historie*, Odense 1880.) I Nils Schiørrings artikel i *Dansk biografisk Leksikon* nævnes Dalum, men ikke København, og endnu i Werner Breigs artikel om M.S. i *Musik und Kirche*, 37. årgang 1967, hft. 4, s. 15 ff nævnes kun de traditionelle lokaliteter.

fremdraget i værket *Dalum Sogns Historie*.³ Her kan man i 1. bd.'s 1. del side 139 læse:

Af regnskaberne [= lens-] 1627 oplyses, at der nu er kommet en ny person på Dalum ved navn Melchior, en organist, der skulle oplære de kgl. børn i musikken. Murermester Søren Thommesen havde nogle reparationer på hans kammer. Den 26. april 1627 kvitterer Melchior organist (kvit. nr. 10) for betaling for strenge og klavernøgler til clavicordet, der blev brugt til kgl. maj.'s børn. Beløbet var på 2½ mk. 6 sk. [Og i note 3 side 204:] Organisten hed Melchior Schildt, en tysker, som for 300 rigsdaler årligt skulle undervise kongens børn: A. Hammerich: Musikken ved Chr. IV's hof side 176 flg.⁴

Formålet med nærværende artikel skal da være at supplere de mange facts (datoer m.v.) med en musikhistorisk nyttiggørelse af de netop omtalte dokumenter og således gøre det muligt at få et mere detaljeret kendskab til M.S.'s ophold i Danmark i de tre år.

Chr. 4's personlige interesse for musik og hans omsorg for at give sine børn en musikalsk opdragelse er velkendt, og M.S.'s tilstedeværelse i Danmark er kun et enkelt udtryk for kongens sans for musikalsk kvalitet.⁵

M.S. er kommet til Danmark 10. juli 1626.⁶ Han indrubriceres blandt "Lærere for Prindserne og Kongens Børn". Han kaldes "organist" (se nedenfor) med tilføjelsen "at undervise de kgl. Børn på Dalum".⁷

Det er altså i Dalum, man finder ham i den første tid. Her opholdt Chr. 4 sig ofte sammen med Kirsten Munk,⁸ men ingen af dem var på Dalum ved M.S.'s ankomst. Kongen førte krig i Tyskland, således at man med Birket Smith⁹ kan sige, at der ikke holdtes noget egentligt hof i Danmark i den periode (og perioden var lang: det meste af 1625 og hele 1626). Og Kirsten Munk var på Haderslevhus fra 2. juli til 30. august¹⁰ (her fødtes tvillingerne Christiane og Hedvig).

Vi har fra Chr. 4's hånd talrige udtalelser om musikalske anliggender, hvad

3. Jacob Hansen og Knud Mortensen: *Dalum Sogns Historie*. Udg. af Dalum kommune 1959-68.

4. Se dog også s. 81 ff.

5. Om M.S. som musiker og komponist se bl.a. W. Breig og A. Hammerich: *Mus. ved Chr. d. Fjerdes Hof*.

6. Se *Meddelelser fra Rentekammerarchivet*, udg. af Joh. Grundtvig 1872, s. 187 (anført i A. Hammerich: *Mus. ved Chr. d. Fjerdes Hof* s. 82 og 215).

7. Med dette udtryk menes kun kongens børn med Kirsten Munk. Se S. Birket Smith: *Leonora Christina Grevinde Ulfeldts Historie*. Kbhvn. 1879, I, s. XV f note 92.

8. Kongens svigermoder Ellen Marsvin havde Dalum Kloster som len i årene 1620-28 og 1629-39.

9. *Birket Smith* s. 13.

10. *Birket Smith* s. IV note 27.

enten det drejer sig om rent personlige betragtninger, om ansættelser, om instrumenter, om musik ved fester m.v.¹¹ Mht. Dalum sender kongen den 16. februar 1627 et missive (fra Dalum) til rentemester Ove Høg,¹² i hvilket bl.a. står:

Strenghe tilatt bruge paa Symphonied skaldtu, epther huosliggendis Seddel, sende til Daalum. Den Luthenist Saoch Iørgen behm, som singer, och den beste dreng ybland *discantisterne* skaldtu bephaale att drage til Othense, och naar dennom tyd forresettis aff frue Ellen, skall dy uare paa børnen, Drengen skal spiisis paa Klosterid.¹³

Et klart udtryk for, at kongen også på Dalum ønsker en livlig omgang med musik. Og den 4. marts 1627 kommer (denne gang fra Stade, der først kapitulerer 5. maj) følgende missive, igen rettet til Ove Høg:

Offe Høg om organisten paa Dallum. V G T Vi bede dig och ville, att naar du hermed besøges paa den organists vegne som er paa Dalum, och den bestilling vi hannem giffuett haffuer dig visis, du da lader hannem fornøyes och gottgiøres, huis billig fortæring hand kand haffue giort paa sin rejse herfra til forne Dallum huilcket du oss saaledis til regnskab kand haffue att lade føre. Datum – Stade den 4. Martÿ 1627.¹⁴

Af det ovenfor anførte udtryk ”at undervise de kgl. Børn paa Dalum” må fremgå, at hovedformålet med at hidkalde M.S. har været undervisning.¹⁵ Det kunne derfor være interessant klart at vide, hvad der ligger i betegnelsen ”organist”. Først må man konstatere, at der ikke står ”hoforganist”, en titel, der næppe kan dokumenteres, heller ikke fra kongens hånd.¹⁶ Man kan højst kalde ham organist ved hoffet. Og derfor er det vel mest nærliggende at forstå ordet på den måde, at kongen blot gør brug af den nye musiklærers sædvanlige titel, der jo refererer til hans almenkendte profes-

11. Se *Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve*, udg. af C.F. Bricka og J.A. Fridericia 1889-91, 2. bd. 1626-31 passim. Optrykt 1969.

12. *Ibid.* s. 56.

13. Missivet omtalt i *J. Hansen og K. Mortensen* s. 139 (jfr. note 3).

14. *Sjæll. Tegn.* bd. XXIII s. 277. Også i *Kancelliets Brevbøger 1627-29*, udg. af Rigsarkivet ved E. Marquard, Kbhvn. 1929, s. 35. Mere nøjagtigt citeret i bd. II af *Bricka og Fridericia* s. 56 note 3 (jfr. note 11).

15. M.S. havde ingen bibeskæftigelse som så mange andre. Han supplerede sin indtægt som organist med undervisning, så hans opgave som musiklærer var ikke ny, da han kom til Danmark. Se *AfMw* II, 1919-20, s. 359.

16. Når *W. Breig* kalder ham prinsernes lærer og hoforganist, så er altså ingen af titlerne korrekte. Se også *Birket Smith* I, s. XV f note 92.

sion.¹⁷ Iøvrigt har vi ingen oplysninger om en mulig funktion som organist,¹⁸ ej heller som orgelspiller.¹⁹

Endnu nærmere begivenhederne kommer man så ved hjælp af lensregnskaberne for Dalum Kloster 1626-27.²⁰ Kgl. Maj.'s regnskab går fra Philippi Jacobi dag, det er 1. maj, og til årsdagen igen 1627. I rubrikken "Penge giffuedt Embidtzfolck" hedder det til slut i bilag nr. 4 (der er en oversigt over Søren Thommesens udgifter), dateret den 16. marts 1627: ". . . och for enn skorrsteen hand flýde [= gjorde i stand] paa Melchior Organist hans Cammer". I den specielle kvittering, der stadig har nr. 4 og betegnelsen "Søren Muuremesters Bevis 1626", udtrykkes det således: ". . . och paa enn schorsteenn paa M: [= Mester] Melchiors kammer . . .". Og i rubrikken "Penge Udgiffuedt Effter Welb: frue Elline Marsuins befallingh" læser man i den post, der er anført under den 26. april 1627: ". . . Leffueridt Melchior Organist thill strenge och Andett hannd haffuer kjøbt thill Instrumenter till Kong: Majts: børn". Og beløbet på disse ting føjes til nedenunder: Penge 2½ Mk. 6 Sk. Denne post findes da specificeret og underskrevet af M.S. personligt i kvittering nr. 10 (se ill. 1):

Verzeichnisse was ich Entesbenannter eingekauftt von Seiten oder dergleichen zu behueff der Instrumenten.

Anno 1626. In Julio zu hatersleben 2 Rollen Seiten dafür geben 8 schillingk danschke

Anno 1626 Item für zwei kleine schlüsser zum Clavicordi dafür gegeben 12 schillingk danschke.

Anno 1627 Zu hatersleben für 4 Rollen Seiten damit das Instrument zu rechte gemacht. So Ihrer Maj. Kinder gebraucht dafür geben 16 schillingk danschke.

17. Denne formodning støttes i Thomas B. Bang's artikel "Lensregnskaberne og deres Benyttelse som historisk Kilde", *Fortid og Nutid*, 1. hft., 1914, s. 159.

18. Kongen siger i sin *anbefaling fra 1629* (om denne senere) bl.a.: ". . . wie einen redlichen und qualifizierten diener und Organisten eignet und gebühret . . .". Dette kan muligvis referere til hans tjeneste som organist og således være andet end en titel, men det siger ikke noget om tjestens art, ej heller om dens omfang.

19. I *H.St. Holbeck* kan man s. 683 læse: ". . . Muligvis har man en enkelt Gang hørt den ypperlige tyske Orgelspiller Melchior Schildt . . .". En formodning, der vel kan have en vis grad af sandsynlighed for sig, men vi har heller ingen oplysning om mulig koncertvirksomhed fra M.S.'s side, hverken andres referat eller egne meddelelser. Og der findes ingen breve fra M.S. (oplysning fra rektor Knud Mortensen, Odense). — En meddelelse af usædvanlig art giver Th.W. Werner i sin artikel "Melchior Schildt und seine Familie", *AfMw* II, 1920, s. 356 ff, hvor der s. 367 kan læses om M.S.'s sønnesøn Karl Ludwig, oberstløjtnant, der adles d. 22.1. 1755 i Wien. I den anledning udarbejder han en stambog, "in dem Wahrheit und Dichtung vermengt sind". Her omtales M.S. som kgl. hof- og kammerkommissær!

20. Se note 3 her.

Anno 1627 Für kleinen undt grossen eisernen draett, zu den Instrumenten verbrauchett dafür geben 6 schillingk danschke.

Anno 1627 Noch eine Rulle Seiten dafür 4 schillingk.

Summa in alles 2 Mk. 14 schillingk danschke.

Melchior Schiltt
organist. mpp

Dieses obgedachtes ist mir von Dinis Jenson Lehensreibern auff Dalumb Closter richtig bezaltz worden.²¹

Kvitteringen indgår, som nævnt, i regnskabet 1. maj 1626 – 1. maj 1627. Mens Søren Murermesters bevis omhyggeligt noterer de forskellige datoer, så anfører Melchior Organist kun fordelingen på de to år. Af datoen 26. april kan man læse, at regnskabet blev gjort op umiddelbart før det nye regnskabsårs begyndelse.

De fem poster fordeles med to i 1626 og tre i 1627. Ved den første post i begge år får vi at vide, at indkøbene er gjort i Haderslev. Det kan da være sandsynligt, at også de andre indkøb er sket samme sted, idet det drejer sig om de samme materialer. Og det kunne se ud, som om M.S. har købt de første strenge på vejen fra Stade til Dalum. Indkøbet er foregået netop i den måned, han blev ansat. Haderslev havde en central beliggenhed på vejen fra Danmark til Tyskland, og kongen og Kirsten Munk opholdt sig ofte på Haderslevhus (cf. ovenfor). Og byen må åbenbart i denne sammenhæng have været bedre at handle i end det nærliggende Odense.

De indkøbte ting vedrører undervisningen. Det drejer sig om strenge og nøgler (eller låse?) til instrumenterne, af hvilke nævnes clavichordet. I næstsidste post omtales strengenes materiale, som hverken er kobber, messing, sølv eller guld, men jern, hvad vel har sin forklaring i, at der er tale om små instrumenter med ensartet materiale i dybe og høje strenge. Beløbet skriver M.S. som 2 Mk. og 14 Skilling, mens det før hed 2½ Mk. og 6 Sk. Han skriver sit navn med to t'er, og det kan næppe med sikkerhed påvises andetsteds i hans skrift.²² Han kalder sig organist, ikke hoforganist (se ovenfor).

21. For oplysninger vedr. disse tekster takker jeg Landsarkivet i Odense, Det kgl. Bibliotek og Rigsarkivet.

22. Henrik Glahn har venligst gjort mig opmærksom på, at man på et af nodebladene i Clausholm-

M.S.'s ortografi er ikke konsekvent: hans veksler mellem Rollen og Rulle, ligesom han kan skrive geben i det ene tilfælde og gegeben i det andet og i sidste linie helt udelade ordet. Dette sidste kunne tyde på et vist hastværk med at få kvitteringen færdig, så meget mere som han heller ikke får ordet "danske" med.

Det nævnes undertiden, at M.S.'s ophold i Danmark kun blev ganske kort. Det kan vel på den ene side skyldes, at børnene på grund af kongens krigsførelse blev sendt bort fra Dalum (man var bange for, at Wallenstein skulle gå over til Fyn), dels til København, dels til Holland (se nedenfor). Og selv om M.S. fulgte med til København, så var mulighederne for undervisning alligevel reduceret stærkt. Det var i efteråret 1627. På den anden side må faderens død have været af afgørende indflydelse på hans afrejse knap tre år efter at kongen havde engageret ham (se note 30).

En oversigt over, hvor mange af de kgl. børn M.S. kan have undervist, må se omtrent sådan ud: fra sin ankomst til Dalum og til efteråret 1627 må det være Anna Cathrine (f. 1618), Sophie Elisabeth (f. 1619) og Leonora Christina (f. 1621). Valdemar Christian (f. 1622) kan næppe medregnes. I efteråret 1627 sendes Sophie Elisabeth og Valdemar Christian til Holland,²³ og de kommer først hjem igen i 1629. Anna Cathrine og Leonora Christina sendes til København (sammen med de yngre søskende), hvortil de ankommer den 21. eller 22. oktober. I maj 1628 sendes også Leonora Christina til Holland, mens Elisabeth Augusta (f. 1623) i løbet af sommeren sendes til Sverige. De vender først tilbage til Dalum i løbet af sommeren 1629. Fra det tidspunkt (sommeren 1628) ser det ud til, at kun Anna Cathrine har været hjemme og har kunnet modtage undervisning.

Det kunne da være nærliggende at spørge, hvad M.S. har foretaget sig efter de ca. 15 måneders ophold på Dalum Kloster, altså i de 19 måneder, han endnu blev i Danmark. Vi har ingen oplysninger om det, men det er vel ikke forkert at antage, at han har deltaget i musikalske arrangementer af forskellig art, sådan som han gjorde det ved hertug Christian Ludwig's hof før han kom til Danmark²⁴ og sådan som det vel også var tilfældet, da han, formentlig for en kort periode, vendte tilbage til Danmark i anledning af festlighederne i 1634.²⁵

fragmenterne (jfr. note 1 her) kan se hans navn stavet med to t'er, men at skriftens identitet næppe kan fastslås. I sit testamente skriver M.S. sit navn "Schildt" og "Schilt" (oplysning fra Werner Breig i 1967).

23. Se til det flg. *Birket Smith* s. 14 ff.

24. Se Johann Gottfried Walther: *Musikalisches Lexikon*, 1732.

25. Se note 1 her.

M.S. var ikke den første musiklærer ved Chr. 4's hof, men det var en ny stilling, der var blevet aktuel efterhånden som Kirsten Munk's børn voksede op.²⁶ Efter M.S. kom Johannes Meincke, der fra 1615 havde bestalling som organist ved Vor Frue kirke i København med forpligtelse til på kongens forlangende at gøre tjeneste "in Vnser Schloszkirchen, Capellen, Koninglichen gemechern, oder wo es vnsz gefellig". Ved bestalling af 11. januar 1630 udnævnes han til organist på Frederiksborg og til lærer for de kgl. børn, men han er forordnet til denne tjeneste allerede den 12. august 1629, fra hvilken dag han også får sin løn.²⁷ Af disse oplysninger fremgår nogenlunde klart, hvilke forpligtelser der påhvilede ham såvel som organist og som musiker på forskellig vis indtil august 1629 og dernæst som organist og musiklærer. Vi ved ikke, om der fra 1629 er tale om et udvidet stillingsindhold, altså musikundervisning + organisttjeneste, eller måske blot om en officiel fastsættelse af hidtidig praksis. Vi har ingen viden om, hvorvidt M.S. fungerede som organist på Frederiksborg.

Som en afrunding af M.S.'s ophold i Danmark i de tre år foreligger anbefalingen fra Chr. 4.²⁸ Den er dateret den 2. maj 1629. M.S. figurerer rigtig nok i Meddelelser fra Rentekammerarchivet med datoen [19. dec. 1628]. Men parentesen om denne dato angiver, at den pågældende har modtaget løn, men siger intet om, hvornår han er afskediget.²⁹ Det er da mest nærliggende at antage, at afrejsen først har fundet sted, efter at kongen har skrevet sin anbefaling, altså i maj 1629. Og der kan da sluttes med at anføre, at M.S. i juli måned samme år tiltræder det for familien Schildt så traditionsrige embede som organist ved Marktkirche i Hannover.³⁰

Blandt de spørgsmål, man kunne stille i forbindelse med Melchior Schildts ophold i Danmark (både 1626-29 og 1634), er dette: har han komponeret noget i de år? I *Musikhåndskrifterne fra Clausholm* (se note 1) kan man s.

26. Prinserne havde andre lærere. Se bl.a. *Meddelelser fra Rentekammerarchivet* s. 186 (jfr. note 6).

27. Se *Birket Smith* s. XXXI note 198, og henvisningen i dette værk til *Danske Samlinger* 2. Rk. I, s. 154, Anm. 2.

28. Den findes helt eller delvis følgende steder: 1. *Patenten 1629*, fol. 291 på Rigsarkivet. 2. *VjffMw* IX 1893, s. 80 ff note 2. 3. A. Hammerich: *Mus. ved Chr. d. Fjerdes Hof* i bilag nr. 7, s. 191 f (kun delvis).

29. Se *Meddelelser fra Rentekammerarchivet* s. 124.

30. Se *VjffMw* VII 1891, s. 22. – M.S. synes at have haft gode økonomiske forhold under sit ophold i Danmark, hvilket kommer frem nogle år senere, da han har en brevveksling med borgmester og råd i Hannover. Th.W. Werner siger om dette i *AfMw* II, 1919-20, s. 361: "Er gibt zu erkennen: er habe vor ungefähr zehn Jahren auf Ersuchen des Rates auf eine bei Sr. Majestät dem Könige von Dänemark innegehabte 'ansehnliche bestallunge resigneret und sich amore patriae gegen ein Liederliches alss 100 Thlr.' in seine Dienste begeben."

18 læse: *Hafniæ. Melcher Schilt. Anno 1634. 8. juli.* (Se udg.s kommentar ibidem s. 35). Måske har han skrevet mere end de berømte variationer over "Pavana Lachrimae" her i landet. Og sandsynligheden kan måske styrkes ved tanken på, at han formodentlig har opholdt sig i København i 3-4 måneder, idet de store festligheder først fandt sted i oktober. Men der foreligger ingen konkrete oplysninger.

Vi har i Danmark endnu en omtale af M.S. Det er i Matthias Henriksen Schacht's *Musicus danicus eller Danske Sangmester* fra 1. januar 1687, udg. af Godtfred Skjerne, København 1928. Her står der om M.S. s. 61: "Melotheticus ingeniosus, intonationes publicavit, duobus organis, alternis vicibus pulsandos". I den i note 2 omtalte artikel (= anmeldelse) af S.A.E. Hagen læses, at Schacht's oplysninger er rigtige, idet M.S. i orgelkoralen "Herzlich lieb hab ich dich, o Herr" netop gør brug af to manualer. Dette siger, at Hagen sætter lighedstegn mellem betegnelsen "duobus organis" og "ad manuale duplex". Her skal blot gøres den bemærkning, at der i Marktkirche i Hannover efter M.S.'s ansættelse 1629 blev bygget to nye pulpiturer, det ene under orglet mod øst, det andet i nordsiden under det gamle orgel.³¹ Kan betegnelsen "duobus organis" referere til disse to orgler? I så fald er yderligere værker af M.S. gået tabt. Men såfremt udtrykket skal forstås som to manualer, så kan vi i dag føje endnu et eksempel til det, som Hagen anfører, idet secundus versus i det store Magnificat I. Modi³² i udstrakt grad er præget af manualvekslen. Og således kan der blive større dækning for Schacht's flertalsform i "intonationes". Men hvor har Schacht sin viden fra? Og har man kendt Schildt's værker på det tidspunkt?

31. *AfMw* II s. 361, note 2.

32. Udg. af Werner Breig i 1967 i *Die Orgel, Reihe II, Werke alter Meister*, nr. 24 (Kistner und Siegel, Köln). Omtalt i sammes artikel i *Musik und Kirche* (jfr. note 2).

Zusammenfassung

Unter den vielen ausländischen Musikern am Hof Christians IV. befand sich auch der deutsche Organist und Komponist Melchior Schildt. Die Angaben über seinen Aufenthalt in Dänemark, in Lexika und dgl., besagen meist nur, dass er in Dänemark bzw. Kopenhagen war. Der Aufsatz will ein nuancierteres Bild seines Aufenthalts geben – rein geographisch wie in bezug auf seinen Dienst. Grundlagen sind Hinweise in der dänischen Musikkultur und namentlich die Dokumente, die erstmalig im Werk *Dalum Sogns Historie* (siehe Note 3) erwähnt sind und im Artikel ausführlich behandelt werden. Die einzige persönliche Quittung von der Hand Melchior Schildts, die wir hierzulande haben, ist wiedergegeben, wozu noch Zitate aus Briefen des Königs Christian IV. kommen.

Es war die besondere Aufgabe Schildts, die Kinder des Königs mit Kirsten Munk – die Prinzen hatten andere Lehrer – zu unterrichten. Während aus der Quittung klar seine Funktion als Musiklehrer hervorgeht, haben wir keinerlei Dokumentation für seinen Dienst als Organist – weder in den etwa 15 Monaten, die er sich im Kloster Dalum bei Odense befand, noch in den 19 Monaten in Kopenhagen (oder auf Schloss Frederiksborg?)

Der Artikel führt abschliessend an, dass Melchior Schildt in Verbindung mit dem Jahr 1634 in *The Clausholm Music Fragments* (siehe Note 1) erwähnt wird, und fügt einige Bemerkungen zu der Charakteristik, die Matthias Henriksen Schacht in seinem *Musicus danicus eller Danske Sangmester* (1687) von ihm gibt.